

непереборної сили за порушення договорів, пов'язаних із здійсненням підприємницької діяльності. При цьому, якщо іншою стороною договору є споживач у широкому розумінні, така відповідальність має бути встановлена у вигляді імперативної норми. В інших випадках пропонується зберегти в якості диспозитивного правила винну відповідальність. Сторони в договорі вправі підвищувати або знижувати межі відповідальності, але не вправі ніякою попередньою угодою усувати відповідальність за тяжку вину. У тих випадках, коли відповідно до договору або закону відповідальність за порушення договірних зобов'язань обумовлюється наявністю вини, має діяти принцип презумпції вини, який, втім, доцільно встановити у вигляді диспозитивної норми.

Бригинець А.М.
курсант 2 курсу ФПФКГБ
ННПФПМГБВВ НАВС
науковий керівник: Грош В.І.,
старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
ННПФПМГБВВ НАВС

ПОПЕРЕДЖЕННЯ ВИНИКНЕННЯ ПОЖЕЖ

Пожежа – це процес неконтрольованого горіння поза спеціальним вогнищем, що розвивається в часі і просторі і є небезпечним для людей, матеріальних цінностей та навколишнього середовища.

Процес горіння, як правило, спричиняють речовини, що мають підвищену вогнебезпечність.

Тривалість пожежі залежить від характеру горючої речовини і величини пожежного навантаження, тобто маси горючих матеріалів на одиницю площі.

Початок пожежі можна уявити собі так: якщо в холодну горючу речовину ввести тепловий імпульс, вона розігрівається і внаслідок окислення киснем починає виділяти тепло, яке розігріває сусідні шари, в яких також починається хімічна реакція. Швидкість пошарового розігрівання створює ланцюгову реакцію і визначає інтенсивність пожежі, що є її найважливішою характеристикою.

Простір у якому розвивається пожежа, умовно поділяють на три зони:

I – Зона теплової дії – це простір, де проходить процес теплообміну між поверхнею полум'я та горючою речовиною;

II – Зона горіння – це частина простору, де відбувається процес термічного розкладання або випаровування горючої речовини;

III – Зона задимлення – це частина простору, що межує з зоною горіння, заповненого димовими газами, що становлять загрозу для життя і здоров'я людей.

Найбільш загальною властивістю пожежі є здатність вогнища пересуватися шляхом передавання теплоти від зони горіння в суміжні зони.

Пожежі можуть виникати за таких обставин:

в початковий період експлуатації (недоліки в проектах, неякісний монтаж, притирання елементів обладнання);

в основний період експлуатації (несправність контрольно-вимірювальних приладів, порушення безпеки, незадовільний нагляд та ін.);

в період так званого «старіння» елементів технологічного обладнання (корозія, відсутність ремонтів та ін.).

Для запобігання пожежам розробляють:

організаційні заходи – правильний добір режиму технологічного процесу, нагляд і контроль, навчання та ін.

технічні заходи – відповідний монтаж електрообладнання, режим, що виключає іскроутворення або контакт горючих матеріалів з нагрітими поверхнями та ін.

режимні заходи – заборона куріння, запалювання вогню, контроль за зберіганням мастильних матеріалів, промаслених ганчірок та ін.

тактико-профілактичні заходи – швидка дія пожежних команд, забезпечення засобами пожежогасіння та ін.

Причини пожеж дуже різноманітні, а процеси горіння дуже складні і не зовсім ще вивчені, тому описаними вище заходами не завжди вдається забезпечити повну пожежну безпеку, потрібні пошуки нових та ефективних науково-технічних рішень.

Попередження виникнення вогню.

Дана система призначена для виявлення початкової стадії пожежі, передачі сповіщення про місце і час його виникнення та при необхідності включення автоматичних систем пожежогасіння і димовидалення.

Ефективною системою оповіщення пожежної небезпеки є застосування систем сигналізації.

Система пожежної сигналізації повинна:

- Швидко виявити місце виникнення пожежі;
- Надійно передавати сигнал про пожежу на приймально-контрольний пристрій;
- Перетворювати сигнал про пожежу у форму, зручну для сприйняття персоналом об'єкту, що охороняється;
- Залишатися несприйнятливою до впливу зовнішніх факторів, що відрізняються від факторів пожежі;
- Швидко виявляти і передавати повідомлення про несправності, що перешкоджають нормальному функціонуванню системи.

Войтович М.М.

курсант 2 курсу ФПФКГБ

науковий керівник: Каверін О.В.,

кандидат психологічних наук